Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tergul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 236. Braşov, Lunĭ-Marţĭ, 24 Octomvre (5 Noemvre) 1895.

La „politica culturală“ a lui Wlassics.

Braşov, 23 Octomvre v.

Cluşiul a avut erĭ érăşĭ o mare sĕrbătóre. Au venit din Meca maghiară, dela Budapesta, căpeteniile guvernului şi ale partidei dela putere pentru a asista la solemnela înaugurare a nouei facultăţĭ teologice, ce s'a înfiinţat pentru reformaţii ardelenĭ de confesiunea helvetică.

Calvinii ungurĭ fiind aḑĭ la putere şi preşedintele mirean al districtului lor bisericesc fiind însu-şĭ ministru preşedinte Banffy, a fost o urmare firéscă, ca sĕ se împlinéscă vechia dorinţă a episcopului reformat Szasz Domokos prin înfiinţarea unei facultăţĭ teologice pentru credincioşii lui.

Un loc mai bun nicĭ n'au putut găsi pentru acéstă facultate, decât Cluşiul, unde a residat odinióră puterea calvinismului unguresc pe vremile Bethlenescilor şi Rakoţescilor, vremurĭ de durerósă amintire pentru noi Românii.

Şi astfel stând lucrurile, că Ungurii dela cârmă, stăpânĭ pe putere şi pe mijlóce, fac tot posibilul pentru ai lor, n'am mai avé sĕ obiectăm nimic, déćă n'am vedé şi esperia, că pe când visteria statului stă deschisă pentru tóte trebuinţele culturale ale Maghiarilor din Ardeal: pe atuncĭ pentru poporul român băstinaş al acestei ţĕrĭ nu se face nimic, absolut nimic.

Ba se face mai puţin, decât nimic, fiind-că nu numai se refusă orĭ-ce sprijin al culturei nóstre naţionale din partea statului, dér cultura ne este persecutată şi împedecată sistematic şi acolo unde ea se manifestă de sine stătător, ca resultat al stăruinţelor şi al jertfelor aduse de poporul nostru, peste sarcinele, ce le pórtă pentru susţinerea statului.

Calvinii ungurĭ însĕ par a fi privilegiaţĭ între priviligiaţĭ, nu numai pentru că un Tisza Kalman şi un Banffy Dezsö sunt aḑĭ căpeteniile lor lumescĭ, ci şi pentru-că sunt priviţĭ şi ocrotiţĭ ca o confesiune, în sînul căreia s'a desvoltat şi a crescut mai cu putere, ca în orĭ-care alta, spiritul fanatic maghiar, aşa că şi astăḑĭ reformaţii ungurĭ se laudă, că numai confesiunea lor este adevĕrat maghiară.

Tocmai de aceea festivitatea de erĭ îşĭ are semnificaţiunea sa deosebită, pentru că în presenţa primului ministru, a ministrului de culte şi de instrucţiune Wlassics şi a hahamului liberalilor ungurĭ Tisza Kalman s'a fundat în oraşul „Kulturegylet“ului o nouĕ pepinieră a maghiarismului şi s'a preamărit şi eternisat acéstă faptă ca o nouĕ isbêndă a politicei culturale, ce o urmăresce guvernul unguresc.

Repeţim: nu împrejurarea, că reformaţii ungurĭ ardelenĭ au fost dotaţĭ cu o facultate teologică este momentul neliniştitor în acéstă politică, ci numai şi numai faptul, că ea şi-a ales ca ţintă întărirea şi înflorirea esclusivă a maghiarismului.

Dr. Wlassics a fost la locul lui, când s'a înaugurat un institut înalt de cultură pentru o confesiune din ţéră. De ce însĕ nu vedem noi pe acest ministru asistând şi presidând la fundarea de instituţiunĭ folositóre şi necesare pentru noi Românii, pentru înaintarea şi desvoltarea culturei române? Orĭ dóră nu suntem noi tot aşa de bunĭ contribuabilĭ ai statului, ca Maghiarii, fiă de orĭ-ce confesiune?

Aceste contemplărĭ ni-se impun la asemenĭ ocasiunĭ, destul de multe şi dese, când facem comparaţiunĭ asupra mĕsurei, cu care se mĕsură popórelor diferite ale ţĕrei.

Asemenĭ contemplărĭ trebue sĕ ne resuscite gândirea cu atât mai mult, cu cât ne convingem mai tare despre spiritul adevĕrat, ce conduce în aşa ḑisa politică culturală pe guvernanţii noştri.

Aşa vedem, cum la o astfel de sĕrbătóre culturală, ce se estinde numai asupra unei părţĭ a poporului maghiar, şeful guvernului, Banffy, nu se sfiesce a vorbi de sforţările, ce le face cu ai sĕi, pentru-ca sĕ prefacă „viitórea Ungariă“ într'un stat cu caracter naţional.

Cu acéstă politică culturală, firesce, că nu vom consimţĭ şi nu vom puté consimţĭ nicĭ-odată. Tot ce se face sub egida ei apare şi trebue sĕ apară într'o lumină ameninţătóre pentru aceia, carĭ nu întimpină, decât resultate negative dela acest părintesc guvern.

CRONICA POLITICĂ.

— 23 Octomvre.

Ministrul de interne în dóuĕ ordinaţiunĭ mai nouĕ ale sale, reguléză **salarele purtătorilor de matricule** şi timbrarea matriculelor. In cea dintâiu ordinaţiune ministrul dispune, ca dispensările anunciurilor de căsĕtorie sĕ fiă scutite de timbru şi de orĭ-ce taxă. In a doua însĕ dispune, că în casul acela, déćă atât conducătorul de matricule, cât şi suplentul sĕu, sunt reţinuţĭ pe cât-va timp dela împlinirea oficiului lor, séu déćă acelea 2 locurĭ devin vacante de-odată, atuncĭ comitele suprem, déćă e lipsă neîncunjurată, are sĕ concrédă conducerea matriculelor unui alt conducător de matricule din cercul vecin séu suplentului aceluia, ca aceştia sĕ conducă matriculele şi-'n cercul devenit vacant pe cât-va timp.

*

„Monitorul Oficial“ al României publică decretul regal pentru **convocarea Corpurilor Legiuitóre** în sesiune extra-ordinară, pe ḑiua pe 24 Octomvre. Decretul e însoţit de următorul raport al consiliului de miniştri: „In urma retragerei ministerului de sub preşedinţa d-lui Lascar Catargi, subsemnaţii fiind chiămaţĭ de înalta încredere a Majestăţii Vóstre a conduce guvernul ţĕrei, întâia nóstră datorie este de a face apel la ţéră ca acésta se-şĭ manifeste prin alegerĭ libere voinţa sa. Rugăm, decĭ, cu cel mai profund respect pe Majestatea Vóstrĕ, sĕ bine-voiţĭ a aproba convocarea actualelor Adunări legiuitóre în sesiune extra-ordinară pentru ḑiua de 24 Octomvre, spre a procede la disolvarea lor“.

*

După cum i-se telegrafiéză din Varşovia ḑiarului *„Magy. Ertesitö“*, relaţiunile între **scaunul papal şi regimul rusesc** sunt fórte încordate. Causa acestor încordărĭ e aceea, că în Rusia sunt persecutaţĭ în continuu preoţii şi credincioşii catolicĭ, şi li-se închid bisericele. Papa în cestiunea acésta a făcut deja de douĕ-orĭ interpelare la Petersburg, însĕ tot-déna fără succes. Déćă regimul rusesc nu va satisface dorinţei vaticanului, atuncĭ se ḑice, că Papa ar avea de scop, sĕ *întrerumpă relaţiunile diplomatice* cu ambasadorul rusesc *Javolszki*, şi sĕ publice o *enciclică*.

*

Privitor la **turburările din imperiul turcesc** ḑiarele mai nouĕ aduc următórele scirĭ: In *Arabia* asemenea au început a-se ivi stărĭ neliniştitóre, provocate mai ales de popĭ arabĭ şi de unii principĭ. Viéţa locuitorilor turcescĭ nefiind sigură, ministrul de resbel turcesc a trimis trupe la marea roşiă. Mai departe se anunţă nóuĕ atacurĭ şi măcelărirĭ de Armenĭ din provincia Kathabissar. Până acum numĕrul total al victimelor se urcă la 1000. Cercurile diplomatice ḑic, că în cas déćă măcelăririle acestea se vor continua, atuncĭ starea póte se devină fórte gravă.

Situaţia parlamentară în Ungaria.

Ḑiarele unguresci oposiţonale se ocupă de câte-va ḑile mereu cu trista situaţiă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Garibaldi.

De *Junius.*

De câte-va sĕptămânĭ o statuă aşeḑată pe una din cele 7 coline ale Romei vesteşte memoria eroului mitic al unităţii Italiei.

A fost un joc capriţios al sorţii, că *Garibaldi*, care a suferit în două rêndurĭ captivitate belică, pentru-că contra convenţiilor diplomatice şi în potriva protestării lui Napoleon III a voit sĕ ocupe Roma,— când a sunat óra cuceririi *Romei capitale*, nu era pe pământ italian, şi n'a putut sĕ ia parte la evenimentele lui Semptemvre 1870. Când generalul *Cadorna* pĕtrunse prin Porta-Pia şi ocupă capitala Italiei independente, Garibaldi cu doi fii ai sĕi se afla in tabăra generalului frances Bourbaki în ţinutul Dijon, ca sĕ apere Republica francesă contra invasiunei prusiene. Fără de el aşa déră s'a întêmplat acel eveniment pentru care simţia că e chiămat, şi care a fost cea mai fierbinte dorinţă a sbuciumatei sale vieţĭ: adecă înălţarea Romei la capitală a Italiei unite şi independente.

In autobiografia sa (*„Memorie autobiografiche“*) cetim, că pe când în vêrstă de flăcău întră pentru întăia óră în Roma, el nu s'a minunat de metropola Cesarilor şi a Papilor, ci de acea Romă, care va fi de aicĭ înainte: capitala viitórei Italie libere şi independente de la Golful Torento şi până la Alpĭ. Un ast-fel de vis n'a avut cu câte-va decenii înainte de unitatea italiană, decât *Cavour*, care încă de tînăr s'a dedicat ca ministru al Italiei unite şi libere. Şi aceştĭ ómenĭ atât de disparenţĭ în caracter şi temperament au fost espresiunea sperantelor şi doririlor italiene.

Garibaldi aparţine celor mai rare caractere, e typ aprópe fără sémăn în istoria omenimei. In desinteresare póte concura cu Aristide. Dela Italia liberă, pentru care şi-a jertfit tótă viaţa, el nu primesce nicĭ avuţie, nicĭ dignitate. Recunoscinţa patriei sale nu s'a putut manifesta în mod demn de meritele lui, decât după mórtea sa. Era grozav de nesimţitor pentru avere şi dignitate. Se mulţumia cu fórte puţin şi nu dorea nimic de prisos. Aprópe 30 de anĭ patria lui a fost insula Caprera, unde nu sporesc decât caprele şi iepurii de mare, şi unde nu se produc decât cartofĭ şi varză. Pe acest loc sĕrăcăcios, el odihnea într'o locuinţă strîmtă, după fatigiile ḑilei; numai aicĭ şi în luptă, în plóie de glónţe se simţea cu adevĕrat bine; era om primordial, un surcel sdravăn şi nobil al unei rase stinse. Iubirea lui de libertate încă era proprie omului străvechiu.

Orĭ de câte-orĭ se gândesce la libertate, totdéuna îi vin în minte pampele (deşerturile) din America sudică, unde pasc roibii sĕlbaticĭ. E duşman din fundament la orĭ ce fel de instituţie, chiar şi celei mai liberale şi le acceptă numai pentru-că fără de ele omul nu póte trăi aḑĭ. Pentru el constituţie şi instituţii esistă tot aşa de puţin, ca averea şi dignitatea. In memoriul sĕu dă următorul tablou al fericirei: „In viaţa mea obicĭnuită am avut şi momente fericite; între aceste numĕr pe acele, când împreună cu câţĭ-va luptacĭ vitejĭ, rĕmăşita oştirei mele decimate, pribegiam, şi lângă mine călărea *femeia inimii mele.* Nu-mĭ sdrobiam capul atuncĭ, că n'am nimic afacă de vestmintele din spate. Aveam sabia şi carabina pe oblâncu dela şeuă. Anneta era tótă comóra mea; inima ei încă bătea numai pentru causa popórelor şi pentru viaţa cavalerésca, şi pentru ea lupta era petrecere, şi isbirile sorţii bucurie“.

Lucru firesc, căcĭ Garibaldi aparţinea rasei Amadeilor, el s'a născut întârḑiat din epoca cavalerilor pribegĭ ai evului mediu. Se simţia chiămat a apĕra pe cel slab şi a înfrunta periculele. In bĕtrâneţele sale, la apusul vieţii lui pline de vicisitudinĭ fără pĕreche, chiar şi atuncĭ era de convingerea sĕ iubim pacea, dreptul şi adevĕrul, deşi *adevĕrata viaţă a omului este lupta.*

Zadarnic în secolul XIX am căuta viaţă asemenea lui Garibaldi, căcĭ el este un individ ce stă singur. Nu sémĕnă nicĭ unui coetan al sĕu; nu imitéză pe nicĭ unul; e original în tóte ale sale. Singurul lui idol era libertatea, însĕ în formă străbună; uria convenţionalismul. Din civilisaţie primia numai atât, că cel tare are datoria de a apĕra pe cel slab. Din bunurile lumescĭ nu cerea mai mult, decât acea ce este neapĕrat de lipsă. Fericirea o căuta într'o inimă femeiascĕ fidelă şi în pericul. Viaţa înaintea lui nu valora decât numai întru cât o putea espune, căcĭ „mórtea e aşa de dulce în luptă, ca sărutul fărmecător al femeii“. Acésta esplică succesul problemelor lui marĭ: ocuparea Marsiliei, Siciliei şi Neapolului. In raporturile vieţii lui comune, căuta totdéuna estraordinarul. In amor era tot atât de escutiv, ca şi în planurĭ.

(Va urma.)

parlamentară din Ungaria, pe care o presentă în cele mai posomorîte colorî.

„Dela numirea guvernului Banffy — dice d. e. „Budapesti Hirlap“ — „pericolul disolvării parlamentului amenință într'una. Fiă-care a aflat de lucru firesc, ca noul guvern să esopereze de la corónă permisiunea de disolvare, când bântue raporturî atât de încurcate în parlament, cum sunt în Ungaria de câtî-va anî încóce. La dreptul vorbind, nu este adî pe globul maghiar nicî-o partidă, nicî-un fel de politică, ci numai vederî politice și grupărî de partidă carî se concentréză în jurul singuraticilor bărbațî mai distinșî. Ér acésta nu se póte constata numai la oposiția, ci și în partida guvernului.

„Pe lângă aderenții lui Eötvös, Justh, Kiss Albert, Kossuth, Ugron din stânga estremă, se pot afla în partida națională (apponyistă) fusioniștî și antifusioniștî, liberalî și clericalî. O fracțiune a celor afară de partide ține cu Péchy, alta cu Szapary, a treia e cu partida poporală catolică, și a patra vré sĕ reintre în partida guvernamentală. Dér în însașî partida liberală solidaritatea esterióră nu e capabilă a acoperi crăpăturile din lăuntru, și pe lângă cei 40 de tiszaiștî bine organisați mai sunt acolo radicalii lui Wekerle și Szilágyi, moderații lui Széll Kálmán și mamelucii lui Bánffy. Moderaților li-ar plăcé sĕ se libereze de radicalî, dér mai vêrtos de grupul tiszaist, décă ar păși la fusiune cu cei afară de partida națională. Aceia dinpotrivă (tiszaiștii) țin prietinia cu stânga estremă radicală și domnesc asupra guvernului Banffy. Apoi în însușî ministeriul nu este armonia.

Nicî-un fel de înfrumusĕțare oficiósă nu e în stare a nega aceste stărî, carî, décă n'au dus încă la crisă, este singura causă, că nu se află bărbat de stat care sĕ pótă domni asupra situațiunei, și nu este majoritate nouă, care ar puté lua domnia dela partida liberală.

Stările acestea nu se vor puté vindeca radical, decât printr'o nouă grupare de partide. De acéstă cestiune gravă însĕ nime dintre politicii maghiarî nu cutéză a se atinge, deși cu toții sunt convinșî de necesitatea ei.

Situația dér trebue bine limpedită prin *disolvarea parlamentului* și prin *alegerî nouĕ*. Partidele sunt sfâșiate prin politica bisericéscă, ér acum după-ce reformele nouĕ au trecut prin parlament, partida liberală stă în aer, ca cosciugul lui Mohamed, în ceea-ce privesce scopul și programul de lucrărî. Pactul cu Austria, ca linia de demarcare, și-a pierdut mult din importanță în urma morții bĕtrânului Kossuth, fiind-că în oposiția ce stă pe basa dreptului public, nu mai e credință, convingere și speranță.

Ast-fel stând lucrurile tóte partidele maghiare de adî își simt adânc lipsa de putere a vieții.

Incât privesce pe Banffy, el are încrederea de-a face sĕ se alégă o nouă partidă guvernamentală. Spre scopul acesta s'a și folosit de vacanța de véră a camerei, ca sĕ pregătéscă alegerile pentru anul viitor. După prima Ianuarie 1896 guvernul póte orî și când sĕ fixeze noĕle alegerî prin carî speră sĕ-șî înjghebese o partidă ministerială nouĕ și unitară. E fórte probabil decî, că nouĕle alegerî le va fixa pe primăvéra viitóre, și acésta nu numai ca la mileniu sĕ stea la spatele unei nouĕ majoritățî, ci și pentru ca actualul parlament sĕ nu mai desbată nimic ce ar puté sĕ fiă neplăcut și periculos pentru el.

„Numai budgetul mai este de desbătut, căcî fără budget legal Banffy nu póte guverna. Interesul lui dér este a trece cât mai grabnic peste acéstă problemă. Oposiția vede și simte fórte bine acésta. Ea mai sciă, că ultima armă îi este desbaterea budgetului; décă în acéstă luptă șî-a epuisat cartușele, atuncî póte depune arma și póte sĕ se dea plainică ministeriului-Banffy. Dintre actualii deputațî opoziționalî abia jumĕtate vor mai reîntra în viitorul parlament.

„Din causa acésta oposițiile se pregătesc la strajnice atacurî contra guvernului cu ocasia desbaterei budgetului. Pe terenul acesta pot sĕ desvolte o luptă vină și energică din care sĕ iese cel puțin cu succesul moral.

„Cum vor fi apoi nouĕle alegerî, sciă numai Dumnedeu. Pretutindenî în țéră domnesc stărî fórte turburate și încordate. *Cestiunea naționalităților*, agrarismul și socialismul sunt motive puternice pentru a îndreptăți credința, că viitórea luptă electorală va fi nespus de agitată.

„*Tristă este întru adevĕr* — esclamă „Budapesti Hirlap“ — *viața nóstră constituțională.* Partidele parlamentului sunt sdruncinate. Camera magnaților a nimicit'o guvernul actual prin trei pairșuburî, căcî o corporațiune legislativă, care se póte schimba după plăcere prin numirî de-ale guvernului, a încetat de a mai fi factor de sine stătător. Aristocrația maghiară simte deja, că e avisată la alegerile de deputațî, décă peste tot mai vré sĕ politiseze. In comitate a espiat orî-ce viață politică, și patriotismul comisiunilor comitatense nu se manifestă, decât în demonstrațiunî guvernamentale la poruncă ministerială și la provocarea fișpanilor. Comunele sunt statisate prin primarî impușî de fisolgăbirĕi, înainte încă de ce legea ar dispune acésta. *Mórtă putem numi viața publică și libertatea maghiară.* Viitórele alegerî vor decide, décă acéstă libertate politică mai e orî nu capabilĕ de viață!“

Vocî asupra declarațiunei ministrului-președinte Sturdza.

Intr'un articul de fond întitulat „Goluchowski“ diarul „*Magyar Hirlap*“ din Pesta dela 30 Octomvre n. c. laudă pe actualul ministru-președinte, că pare a-o rupe cu tradițiunea antecesorului sĕu (Kalnoky), și că conduce afacerile esterne cu înțelepciune, corect, și nu în spirit contrar Maghiarilor, și apoi scrie:

....Contele *Kalnoky* nu ne-a iubit, l'a alterat esistența nóstră, l'a adus în furiă progresul nostru și acest sentiment a condus politica nóstră — dealtmintrelea în adevĕr a fost, întru tóte, bun ministru de esterne.

Contele Agenor *Goluchowski*, amicul și colaboratorul sĕu dela esterne de odinióră, cu tot angajamentul sĕu se vede, că nu urmăresce acéstă politică lirică, cum o dovedesce acésta îndată discursul noului ministru-președinte român *Sturdza.* Décă bărbatul de stat român a aflat de bine a accentua bunele relațiunî cu Ungaria, acésta dovedesce în mod evident, că el cunósce principiile și voința conducĕtorului afacerilor nóstre esterne. Au trecut timpurile, când un stat vecin a putut trăi în prieteniă cu partea de dincolo de Leitha a monarchiei, ér cu noi pentru aceea — séu tocmai pentru aceea, în dușmăniă și ură constantă. Décă Sturdza a aflat de lipsă sĕ manifesteze prin acésta schimbarea repentină a statului și a politicei sale: a trebuit ca mai înainte sĕ-i vină la cunoscință, că politica dusă de Kalnoky s'a schimbat radical și esențial. De sigur că ceea ce a făcut, n'a făcut de dragul Austriei, de dragul sĕu, de dragul partidului, care l'a pus pe el în fruntea sa; ci a făcut'o pentru aceea, pentru-că a vĕdut și înțeles în fine, că interesele Ungariei sunt tot-odată și interesele monarchiei; că ministrul de esterne al monarchiei este și ministrul de esterne al Ungariei, decî nu este neapĕrat de lipsă sĕ se amestece în afacerile ei interne.

Ordinul ministerial și Despărțĕmintele Asociațiunei.

Cetim în „Telegraful Român“:

Comitetul central al „Asociațiunei transilvane“ a ținut Marțî în 15 l. c. o ședință estraordinară din incidentul ordinului ministerului de interne către vice-comițî, prin care pretinde, ca despărțĕmintele „Asociațiunei“ sĕ-șî înainteze statutele spre aprobare până la 30 Noemvre a. c. și a decis: ca *insușî comitetul central sĕ întrevină la guvern*, arătându-i, că despărțĕmintele nu sunt nicî filiale ale Asociațiunei, nicî reuniunî de sine, ci sunt numai organele esterne ale Asociațiunei, compuse din membrii ei domiciliațî pe teritorul despărțĕmêntului, cu menițiunea de-a înlesni realisarea scopului Asociațiunei, și ca atare nu pot avea statutele lor, ci ele funcționéză în puterea unui regulament vechiu stabilit de adunarea generală, regulament comunicat și cu guvernul, la o întrebare încă înainte de trei anî, fără ca acela sĕ fi rĕspuns séu sĕ fi pretins, ca „Asociațiunea“ sĕ ia disposițiunî speciale în statutele sale, un lucru de altmintrelea, carele adunarea generală din Blașiu l'a făcut, completând statutele modificate cu un capitol nou relativ la organisarea despărțĕmintelor, ceea-ce guvernul o póte sci deja din nouĕle statute subșternute încă la 10 Septemvre pentru aprobare.

A decis mai departe, ca sĕ espedeze la despărțĕminte o instrucțiune, cum au ele sĕ rĕspundă la ordinul ministerial.

Kulturegylet-ul din Clușiu încă are filiale în țéra întrégă, prevĕdute în statute, însĕ fără statute speciale ale filialelor, și totușî n'am audit, ca guvernul sĕ fi pretins, ca acele filiale sĕ-șî facă statute speciale. Cum vine guvernul sĕ céră dela reuniunea culturală română aceea-ce nu cere dela cea maghiară?

România agricolă.

VII. Arendașii.

(Urmare).

In o altă escursiune analógă pe moșiile marî din părțile Brăilei, avui parte de a fi surprins de Crivĕț — ventul de NEE — în Bărăgan. Trei dile și trei nopțî ținù teribilul uragan. Dinții 'țî clănțăneau în gură, din picióre trebuiai în continuu sĕ scaperî, pentru-ca sĕ nu-țî amorțéscă, ochii nu-i puteai deschide, din causa norilor de nisip pus în mișcare, care părea, că împreună cerul cu pământul, vălătucii — un fel de plantă de stepă — erau mânațî ca fulgerul de vênt peste șesul imens, învêrtindu-se și atingênd unde și unde pământul, părênd a fi nisce stafii, ce se scobor din vĕzduhurî. Om și animal stă sĕ s'ascundă în gaură de șerpe, numai sĕ pótă scăpa cu viéța de teribilul Crivĕț.

Vêntul sta sĕ te ia de pe picióre, sĕ restórne gărî și șirile de paie, sĕ restórne vagónele dela tren, pe care îl ține în loc, căcî îi spulbera focul și aburul din cazan, și el putea circula numai cu mare anevoe și cu întârdiere de óre întregî. Sĕrmanele vite stau flămânde ascunse în paie și nu le pоțî scóte afară de loc, ér bietele oițe, surprinse pe câmp deschis, stau sgriburite cu cânî și ciobanî cu tot într'o cufundătură de pământ, vesele, că nu le duce sĕ le înece în baltă.

A merge asupra viscolului este absolut imposibil, după el este periculos, că te ia de pe picióre și nu te mai poțî opri, te tot duce de te prăpădesce; numai *sub vênt*, adecă pieziș pe el, décă mai poțî înainta și merge cu greu, altfel trebue sĕ stai pe loc, décă nu vréi sĕ-țî pui viéța în primejdiă.

Și totușî pe întinsa câmpiă, pe vastele moșii nicăirî vr'un semn de cultură, nicî o casă, nicî un arbore, orî tufă séu plantațiunî, ci numai șirile de paie și gările de pe linia ferată mai amintesc ceva a cultură. Ómenî fórte rar întêlnescî câte unul. Pe o moșiă de 8000 pog. de pe lângă Ianca, îmî spunea arendașul, că după-ce cu mare anevoe a căpĕtat moșia pe 10 anî în arendă, a trebuit sĕ facă clădirî mai bune, ca cele din scândurî, după ce predecesorului sĕu 'i s'a dĕrîmat grajdul sub povara zăpedii și ia omorît vr'o 80 boi, încât tótă lumea s'a înfiorat de numĕrul și mulțimea cadavrelor, ce zăceau rĕsturnate lângă linia ferată. In casa lui de scândurî, vêntul te sufla în de-ajuns pentru a-țî face ventilațiă, ér vitele steteau sgriburind de frig în grajd și la paie. Și totușî noi am mers pe acea vreme până în marginea apei Buzĕului, la capĕtul moșiei, apoi, trecênd peste linia ferată, pe alte moșii, și a 3-a di séra am ajuns la gara Cireș. Pe una din moșii fugise arendașul și lăsase proprietarului în urma sa, pe o moșiă de 5000 pogóne, o șiră de paie, o mașină de treerat vechiă și fără locomobilă, și alt nimic. O cârciumă lângă gară forma zestrea moșiei.

Suferințele de 3 dile cu Crivĕțul și desilusiunea cu bogățiile moșiilor în Bărăgan tocmai mĕ dispusese fórte bine, ca sĕ ascult în tren plângerile unui arendaș grec, că acum nu mai este de trăit pentru arendașî, că sêrmanii arendașî n'au sĕ-șî mai bată capul cu cultura moșiilor, că agricultura nu mai merită considerare și alte de feliul acestora. Rĕspunsul, ce l'a primit, îl va ținé, cred, multă vreme în minte.

Dér sĕ lăsăm pe cei marî la o parte și sĕ ne întórcem la cei mai micî, cu moșiile marî și mijlocii.

In scopul acesta vom lua d. es. jud. Buzĕu, unul din cele mai bogate, variate și bine condiționate, nu ca județele Ialomița, Brăila etc. Buzĕul are munțî cu pădurî și pășunî renumite, are ape, fênațe și pășunî îmbelșugate atât la munte, cât și la câmp, — are cariere de pétră pentru construcții, a avut vii. Incât pentru populațiune, el este bine populat, căcî pe tóte văile sale satele sunt fórte dese — în coline satele și viile se țin lanț una de alta, — tot cu locuitorî moșnenî. In ce privesce proprietatea, are proprietate mică, mijlociă și mare. Proprietatea mică a moșnenilor este de câte 100 pogóne — între 50—100 pog. — apoi vii, obratii cu pomî. Peste linia ferată, cam până la 15—20 km. depărtare de ea, sunt tot proprietățî mijlocii, sub o miiă de pogóne, de câte 2—3—400 și 5—800 pogóne.

De acolo înainte sunt moșiile tot mai marî, cu cât te apropi de estremitatea județului — cam dela 20—40 klm. depărtare, — moșiile sunt între 2—4000 pog., ér la estremitate sunt tot de atâtea decimî de mii pog.: Largu 12,000, Pogónele 30,000 Macoveiu 50,000 etc.

Ca cultură și instrucțiune, Buzĕul are seminar deja de pe la 1830 și acum are și gimnasiu, mai multe școle primare de băiețî și de fete decî era un centru de lumină înaintea multor altor orașe.

Ce are adî însĕ ca resultate ale culturei: în oraș două cafenele chantante, ér la țéră pe cele mai multe din moșiórele acele frumóse nu esistă nicî curte, nicî casă, nimic.

Causa e, că pe toțî cârciumarii din Buzĕu și Mizil îi găsescî adî tot-odată și ca arendașî și esploatatorî de moșii, pe altul cu 2—3—5. Un bordeiu în pământ și o șiră de paie este tot rostul lor — anul acesta aci, la an în alt loc. Instalații nimic, vite de muncă 2—10 boi la moșiile între 200—2000 pogóne, vite de prăsilă de loc, afară de câte-va oițe.

(Va urma)

SCIRILE DILEI.

— 23 Octomvre.

Cestiunea stégului din Agram. Alaltăerî au fost ascultațî de către judele investigator din Agram 24 studențî croațî, carî s'au declarat solidarî cu cei 29 studențî inchișî pentru cunoscuta cestiune a stégului maghiar. Studenții după investigare au fost pușî pe picior liber, pe lângă

asigurarea, că nu vor părăsi orașul, deși ei vor fi trași în acusă, așa, că pe banca acusaților vor sta peste 50 de studenți. Cercetarea va urma pe basa paragr. 65, privitor la conturbarea liniștei publice. Se caută acuma și afară de cercurile studențescĭ după pretinșii urditorĭ intelectualĭ ai demonstrațiunilor.

—o—

Consiliile comunale în România. „Monitorul Oficial" de Sâmbătă publică decretele regale, prin care sunt disolvate consiliile comunale din Fălticenĭ, Curtea de Argeș, Iașĭ și Turnu-Măgurele. In resumat s'au disolvat până acum, in timp de 15 ḑile, mai tóte consiliile comunale conservatóre din România.

—o—

Despărțământul II (Zĕrnescĭ) al Asociațiunei șĭ-a ținut adunarea generală erĭ, în Tohanul vechiu, sub presidiul d-lui director N. *Garoiu*. Au luat parte vre-o 40—50 de preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ fruntașĭ românĭ din Tohan, Zĕrnescĭ și câte-va comune ale Branului. Adunarea, care a durat vre-o patru óre, a fost animată. S'a hotărît între altele, ca cu inceputul anului viitor să se îndatoreze agenturile de prin comune de-a face în favorul Asociațiunei colecte, prin carĭ, afară de obicĭnuitele taxe de membri, sĕ se incasseze sistematic, și în fiă-care an, câte 1—10 cr. de fiă-care suflet românesc. Aceste colecte vor trebui sĕ se ducă în deplinire încă înainte de adunarea generală viitóre, ce se va ținé la Bran. Cu ocasiunea acelei adunărĭ se va aragia și o esposiție de felurite producte economice. In total, despărțĕmêntul acesta e unul din cele mai active. Erĭ s'au incassat 136 fl. taxe de membri. Raport mai amĕnunțit vom publica în numĕrul de Dumineca.

—o—

Oficerĭ maghiarĭ în armata comună. Ḑiarele maghiare înregistrézá cu mare bucuriă, că numĕrul oficierilor maghiarĭ, carĭ servesc în armata comună, sa sporit cu 15, carĭ șĭ-au absolvat scólele în academiile militare din Viena și Viener-Neustadt. Ar fi bine sĕ-șĭ ia de aci esemplu și Românii noștri, dintre carĭ putem ḑice disparent de puținĭ absólvă numitele academiĭ, carĭ singure au menirea de-a produce oficierĭ în statul major, și prin urmare viitorĭ generalĭ.

—o—

O nóuă supĕrare a Maghiarilor. Cetim în „Ellenzék"-ul din Clușiu următórele: „Firmele vieneze au inundat cancelariile purtătorilor de matricule cu portrete de ale împĕratului austriac, în carĭ domnitorul este desemnat în paliul împĕrătesc. La tot casul putem însĕ aștepta dela regim, că se va îngriji de aceea, ca în cancelariile purtătorilor de matricule, căsĕtoriile sĕ se încheiă, nu înaintea icónei împĕratului, ci înaintea icónei regelul Ungariei."

—o—

Guvernator al Băncei naționale române va fi numit d-l C. *Nacu*, fost ministru în cabinetul I. Brătianu, în locul actualui guvernator d-l Th. *Rosetti*.

—o—

In onórea ministrului plenipotențiar român la Petersburg, care se depărtézá dela postul sĕu, Legațiunea română din capitala Rusiei a dat un prânḑ festiv, la care pe lângă alte personalitățĭ de distincțiă, a asistat și marele duce Nicolau Mihailovici, vĕrul Țarului. D-l Al. Catargi a mai fost distins din partea Țarului Nicolae prin conferirea marelui cordon a sf. Ana.

In comitatul Făgărașului s'a publicat concurs asupra următórelor posturĭ, ce sunt a-se ocupa prin alegerile municipale dela 16 Decemvre n. c.:

1. Postul de vice-șpan cu salar anual de 1800 fl. și 300 fl. banĭ de cuartir.
2. Protonotar comitatens cu 1200 fl. și 200 fl. banĭ de cuartir.
3. Președinte la sedria orfanală 1200 fl. și 200 fl. cuartir.
4. Fiscal 1000 fl. și 200 fl. cuartir.
5. Doi asesorĭ cu câte 1000 fl. salar și 200 fl. banĭ de cuartir.
6. I vice-notar comitatens 900 fl. și 150 fl. banĭ de cuartir.
7. II vice-notar comitatens 800 fl. și 100 fl. cuartir.
8. III vice-notar cu 700 fl. și 100 fl. cuartir.
9. cassar comitatens cu 1000 fl. și 200 fl. cuartir.
10. controlor cu 750 fl. și 150 fl. cuartir.
11. Fisolgăbirăĭ, (protopretorĭ) la Șercaia, Bran și Arpaș cu salar de câte 1050 fl. și 100 fl. cuartir.
12. Fisolgăbirĕu în Făgăraș cu 1050 fl. salar și 200 cuartir.
13. Solgăbirăĭ (pretorĭ) în Șercaia. Bran și Arpaș cu câte 735 fl. și 100 fl, pentru cuartir.
14. Solgăbirĕu în Făgăraș cu 735 fl. salar și 150 fl. cuartir.

Doritorii de-a ocupa aceste posturĭ au de a-șĭ trimite cererile, provĕḑute cu documentele cerute de lege, până în 1 Decemvre n. c. la adresa d-lui fișpan Guido de Bausznern în Făgăraș.

Atragem din nou atențiunea Românilor cualificațĭ asupra acestor posturĭ, recomandându-le sĕ concureze în numĕr cât mai mare.

Coresp. „Gaz. Trans."

Bucurescĭ, 20 Octomvre v.

Stim. Domnule Redactor! Evenimentul la ordinea ḑilei sunt încă și acum declarațiunile, pe carĭ le-a făcut d-l primministru D. *Sturdza* la Iașĭ privitor la cestiunea națională. Ḑiarele guvernamentale presentă aceste declarațiunĭ ca identice cu cele făcute de d-l D. Sturdza în anul 1893 în Senat. Ḑiarele oposițiunei, de tóte mandatele, publică însĕ paralel declarațiile aceste, carĭ, ḑic ele, se isbesc în capete, susținând, că în esență declarațiile dela Iașĭ au fost provocate de cererea oficioșilor dela ministerul de esterne al Austro-Ungariei. Pe tema acésta continuă ḑilnic în presa oposițională atacurile in contra d-lui Sturdza, imputându-i-se neconsecuență în politică.

In realitate declarațiile primului-ministru român, deși se pare, că au fost necesare, totușĭ au nemulțămit fórte mult chiar și pe cei mai ardențĭ partisanĭ ai d-lui Sturdza.

Aceste declarații vor forma în tabĕra oposițională o armă, cu care se va combate cabinetul Sturdza la proximele alegerĭ. Din acest punct de vedere cred, că vor fi fórte interesante desbaterile noului parlament, când se va pune din nou pe tapet cestiunea națională. Campionii de erĭ ai acestei cestiunĭ sunt astăḑĭ la putere, prin urmare solidarĭ cu devisa: „nu putem sĕ intervenim de loc în afacerile interne ale Austro-Ungariei." Viitorul cel mai apropiat ne reservă dér însemnate declarațiunĭ și contra-declarațiunĭ.

*

Oposiția deja a început sĕ se mișce. Este vorba de fusionarea junimiștilor cu conservatorii, alegêndu-se ca președinte Lascar Catargiu, ér ca vice-președințĭ d-nii Carp și Alex. Lahovary. In curênd acest partid va ținé mai multe adunărĭ electorale, în carĭ se va stabili modul și mijlócele de luptă în viitor. Pentru acest scop foștii miniștri conservatorĭ pregătesc o broșură, care sĕ conțină tot ce s'a făcut în cei șepte anĭ de guvernament. Aceste broșurĭ se vor tipări în mii de esemplare și se vor împărți alegĕtorilor.

„Timpul" și „Constituționalul" e vorba sĕ se contopéscă într'un singur jurnal pus sub direcțiunea d-lui Nicu Filipescu.

Afară de acestea va mai lupta în oposiție și grupul radical al d-lui G. Panu, precum și fracțiunile socialiste. Lupta se prevede, că va fi interesantă în alegerile pentru parlament, carĭ se vor incepe în 15 Noemvre, și adeca întâiu cu alegerile pentru Senat.

U—u.

Din Budapesta.

— *2 Nov.* n. 1895.

(Procesiune la mormêntul lui Gozsdu. — Prelegere publică. — Séra de cunoscință cu Slovacii și Sêrbii.)

Ḑiua de Vinerĭ, 1 Nov. n., a fost pentru Românii din Budapesta o ḑi de sĕrbătóre națională. In acéstă ḑi s'a făcut obicĭnuita procesiune a stipendiștilor gozsdianĭ din Budapesta la mormêntul nemuritorului fundator Emanuil Gozsdu.

După religiunea nóstră procesiunea acésta n'ar avé sens sĕ se facă în „ḑiua morților", care este o sĕrbătóre catolică. Stipendiștii însĕ an de an au fost necesitațĭ a-o arangia cu acéstă ocasiune, de-óre-ce în alte ḑile de peste an nu se permite nicĭ de cum din partea poliției.

Insuflețițĭ de curentul regenerator, ce străbate atât de viu șirurile universitarilor românĭ de bine, în anul acesta stipendiștii fundațiunei Gozsdu hotărîră a da de aci încolo o înfățișare mult mai sĕrbătorésca și mai impunĕtóre acestei procesiunĭ.

Incă cu vre-o trei sĕptĕmânĭ înainte, stipendistul de anul al 3-lea al fundațiunei Gozsdu, d-l *N. Mănoiu*, convocă o adunare a stipendiștilor, pentru a stabili cele de făcut pentru splendida reușită a procesiunei. Un frumos numĕr de stipendiștĭ rĕspunse convocărei, ér pentru esecutarea lucrărilor a fost ales un președinte (d-l N. Mănoiu st. jur.), un secretar (d-l I. Scurtu, st. fil.) și încă un membru în comitet (d-l I. Popescu, st. jur.) De vorbitor la mormênt fù ales D-l A. Vlad, st. jur.

Pentru a da festivității un caracter mai imposant, comitetul decise a invita atât toțĭ membrii micei colonii române de aicĭ, cât și pe membrii societății „Petru Maior." D-nii Mănoiu și Scurtu, ca invitatorĭ, fură pretutindenĭ primițĭ cu afabilitate. Tóte familiile române, pe carĭ le-au învitat, erau vesele, vĕḑênd, că tinerimea universitară română condusă în tóte ale sale acțiunĭ numai de sacrul foc al sentimentului național, voesce a înaugura prin acest prim și modest pas, nisce legăturĭ mai strînse între colonia română de aicĭ și între dênșii. Membrii societății „Petru Maior" de asemenea primiră cu însuflețire învitarea, promițĕnd a se presenta oficios și într'un numĕr cât se póte de complect. Corul, încă fraged, al societății, asemenea șĭ-a oferi serviciele sale.

Se cumpĕră apoi o frumósă cunună, dela comerciantul român Truscha, a căreia bandă, esceptiune făcĕnd fată cu tóte cununile din trecut ale stipendiștilor, era în tricolor național, purtând inscripțiunea: „*Stipendiștii fundațiunei Gozsdu 1895. In amintirea fericitului fundator.*"

In 1 Noemvre pe la $1^1/_2$ óre p. m. se adunară în localul societății „Petru Maior" mulțime de universitarĭ. Eram cu toțĭ vr'o *70*. Avĕnd permisiune în tótă regula dela capitanatul capitalei, pornirăm într'o frumósă și impunĕtóre ordine spre îndepărtatul cimitir „Kerepesi," în care se află mărețul monument al și mai mărețului fundator.

'Ți-era mai mare dragul privind frumosul convoiu al tinerilor universitarĭ, în fruntea cărora doi inșĭ duceau strălucitórea cunună peste care fâlfâia mândrul nostru tricolor! Trecĕtorii se opriau și admirau atât cununa cât și convoiul! Cei mai mulțĭ dintre ei nu sciau cine suntem și ce voim. Dér când vĕḑură, că noi nu rĕspundem la întrebările adresate nouĕ în limba maghiară, și că pe cunună inscripțiunea nu e ungurésca, îi auḑeai șoptind: „*Ezek bisztosan oláhok!*" (De sigur, aceștia sunt valahĭ.)

Ajunșĭ la mormêntul neuitatului fundator, aflarăm aicĭ un numĕr frumos de membri ai coloniei române, printre carĭ ambele familii Cimponeriu, marele proprietar român Kanideky, d-l Bogoeviciu ș. a., mai fiind de față și o drăgălașă cunună de domnișóre române din Budapesta.

Punêndu-se strălucitórea cunună pe vêrful crucii, d-l *A. Vlad* își începu discursul cu o voce clară și mișcată de însemnătatea momentului, accentuând vecĭnicele merite ale lui Gozsdu, care deși considerat în decursul vieții sale ca „înstrĕinat de nému sĕu," șĭ-a pĕstrat însĕ, nealterat sentimentul sĕu național, ceea-ce a dovedit'o atât de strălucit prin testarea enormei sale averĭ pentru binele poporului român. Vorbirea a fost predată de d-l Vlad cu multă vervă și cu un avênt puternic.

Urmă apoi o frumósă cântare funebră, „*Finită-i calea lui,*" esecutată de corul bine organisat al societății, condus de d-l *I. Cadariu*, st. jur. Acest prim debut în public al corului a fost peste mĕsură succes.

După acésta, simpaticul președinte al societății „Petru Maior" d-l Drd. *Muntén*u, ținù un discurs avêntat și elocvent, în numele societății, esprimând adêncă recunoscință și venerațiune față de memoria fericitului fundator, care și pentru societate și-a câștigat merite neperitóre. Corul mai esecută apoi cu aceeașĭ dibăciă o cântare: „Cu sfinții odihnesce-l", după care s'a terminat festivitatea, ce a durat peste o óră.

Atât membrii presențĭ ai coloniei române, cât și mulțime de curioșĭ, ce se adunară, au rĕmas surprinșĭ și perfect mulțămițĭ cu acéstă festivitate, asemenea căreia, după cum s'a esprimat un venerabil domn, nicĭ când nu s'a arangiat din partea stipendiștilor.

Astfel, înălțațĭ sufletesce și cu consciința, că ne-am împlinit pe cât ni-a fost posibil sânta nóstră datoriă, ne-am depărtat cu toții în ordine spre casă.

Séra ne-am întrunit la o colegială cină comună, la care cu viu interes s'a vorbit despre mărețele merite ale însuflețitului Român Gozsdu. Intrunirea a decurs fórte vesel și în ordine, terminându-se la órele 9.

Mĕ simt dator a accentua însĕ și faptul, că deși fiă-care stipendist al fundațiunei Gozsdu ar fi fost moralicesce dator sĕ participe la festivitate, totușĭ încă mulțĭ inșĭ n'au aflat de bine a-se presenta. Astfel de indiviḑĭ, carĭ sciu numai sĕ pețéscă stipendiile și sĕ presente chitanțele la timp, ér de împlinirea datorințeĭ lor ca universitarĭ românĭ și ca stipendiștĭ nicĭ habar n'au, neinscriindu-se nicĭ măcar ca membri la Societate, ar trebui sterșĭ din lista stipendiștilor, căcĭ dóră intențiunea venerațiilor membri ei fundațiunei Gozsdu nu póte fi de-a cresce renegațĭ.

*

La întrunirea colegială din Sâmbăta trecută, prelegere publică a ținut d-l A. Vlad, st. jur. vorbind cu multă cunoscință de causă și convigĕtor despre „*Sistemele dreptului de alegere în Europa și în special dreptul electoral din Ungaria.*"

După prelegere a urmat conform usului, o interesantă și instructivă discuțiune.

Ca și dela prima, așa și dela acéstă întrunire ne-am depărtat mai bogațĭ în cunoscințe.

*

Pertractările pentru întrunirea colegială cu Sêrbii și Slovacii au decurs în cea mai complectă armoniă, terminându-se cu deplin succes. Intrunirea se va ținé astăḑĭ într'o sală dela „Hotel Național," unde s'a ținut și Congresul naționalităților. Ea promite a fi splendidă, așteptăm cu nerăbdare. Mâne vĕ voi raporta despre decursul ei.

Ritmic.

Scirĭ telegrafice.

Clușiu, 4 Noemvre. Erĭ s'a sevêrșit cu mare pompă festivitatea *deschiderei academiei reformate.* Colomán *Tisza* accentuă în vorbirea de deschidere, că el prețuesce acéstă ḑi ca pe o ḑi festivă pentru fiă-care Maghiar patriot, de-órece institutul are menirea sĕ lățéscă sciință și lumină.

Raba, 4 Noemvre. La sânțirea noului spital au fost de față miniștri *Perczel* și *Erdely.* La banchet Perczel accentuă, că el plănuesce sĕ se facă *reforma administrativă* în-cât nicĭ comitetele și nicĭ orașele sĕ nu ridice plângerĭ contra ei.

Constantinopol, 4 Noemvre. Tóte cele șése vilajete (cercurĭ) din *Anatolia sunt puse în mișcare. Starea trupelor turcescĭ impresurate de Armenĭ este critică.* Décă trupele vor fi nimicite, atuncĭ e de temut, că *vor urma nouĕ masacrărĭ.*

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	120.75
Renta de coróne ung. 4% . . .	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.80
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.80
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	160.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	140.—
Renta de hârtie austr.	100 30
Renta de argint austr.	100 35
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860	151.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1045.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	470.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	392.25
Napoleondorĭ.	9.56½
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.82½
London vista	120.40
Paris vista	47.82½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.10
Note italiene.	45.15

Cursul pietei Braşov.

Din 4 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.51	Vênd.	9.53
Argint român.	Cump. 9.45	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.54	Vênd.	9.56
Galbenĭ	Cump. 5.56	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump. 128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 58.70	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 10 78	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75

Nr. 14317—1895.

PUBLICAŢIUNE.

In următórele părţĭ de pădure aflătóre în apropierea staţiunei de tramvay „Honterus“, **se vênd** următórele **cantităţĭ de trunchĭ şi lemne de ştejar**:

1. In aşa numitul „Staffen-Weberecke“ 365 bucăţĭ cu 144.540 m³.

2. In aşa numitul „Szekérut“ 473 bucăţĭ cu 255.248 m³.

3. In aşa numitul „Scurta Putredă“ 25 bucăţĭ cu 14.940 m³.

La olaltă 863 bucăţĭ cu 414.728 m³.

Lemnele rotunde descojate au o lungime de 3—10 m. şi diametru de 20—60 cm. Vecturarea la locul destinat se póte pe temeiul unei separate învoelĭ de asemenea îngrijĭ din partea acestui magistratat.

Ofertele se pot estinde atât asupra întregei cantităţĭ cât şi asupra singuraticelor părţĭ de pădure; au sĕ fiă provĕdute cu un timbru de 50 cr., şi cu deschieraţiunea, cum-că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiunile de oferte, aflătóre dela 7—1 óră în oficiul orăşenesc forestieral spre examinare din partea fiă-cărui, şi că se supune lor.

Conspectul special zace la cassa forestierală séu la administraţiunea revierului orăşenesc, de unde se pot procura şi informaţiunile de lipsă.

La ofert are sĕ se alăture în parale gata séu hârtii de preţ un vadiu de 5%, şi tot-de-odată are de a-se aminti în ofert numele şi locuinţa oferentului. Ofertele au de a-se ascerne cel mult până în 14 Noemvre a. c. 12 óre la prânz, când se va ţinea şi pertractarea de oferte, la locuţiitorul de primar Carol Jacobi.

Braşov, în 26 Octomvre 1895.

821,1—3 **Magistratul orăşenesc.**

Nr. 14317—1895.

PUBLICAŢIUNE.

In mai jos amintitele părţĭ de pădure **se vênd** pe cale de oferte următórele **cantităţĭ de lemne de stejar.**

In aşa numitul „Weitengrund“ pro an. 1894: . . . 606 metri.
„ „ 1895: . . . 2908 „
In aşa numitul „Hatergrund“ pro an. 1895: . . . 508 metri.
la olaltă: 4102 „

Ofertele se pot estinde asupra întregei cantităţĭ de lemne séu asupra singuraticelor părţĭ de pădure, şi au de a fi provĕdute cu câte un timbru de 50 cr. şi cu dechieraţune că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiunile de oferte, carĭ se află dela 7—1 óră la autoritatea forestierala orăşenéscă, şi că se supune lor.

Tot de-odată are de a se alătura în banĭ gata séu în hârtii de preţ un vadiu de 5% din suma oferată.

Ofertele provĕdute cu numele şi locuinţa oferentului au de a se aşterne **cel mult până în 14 Novembre a. c.** la **prânz 12 óre** primarului locţiitor Carol Iacobi. In aceeaşĭ ḑi şi óra se va ţinea şi pertractarea de oferte.

Braşov, 25 Octomvre 1895.

820,1—3 **Magistratul orăşĕnesc.**

Nr. 13765—1895.

Concurs.

Pentru **marcarea tratei apaductului** orăşenesc **are lipsă** oraşul Braşov de 300 bucăţĭ 0·85 m. înălţime **de stâlpĭ de pétră. In 12 Noemvre a. c. înainte de prânḑ la 10 óre** se va ţinea la autoritatea orăşenéscă economică o pertractare de oferte pe cale minuendă.

Reflectanţii au de a-şĭ aşterne la amintita autoritate ofertele scripturistice, sigilate, timbrate şi provĕḑute cu vadiu de 5%.

Ofertul are sĕ conţină în litere şi cifre preţul pretins pentru amintiţii stâlpĭ de pétră, mai departe dechieraţiunea, că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiunile de oferte şi că se supune lor.

Aceste condiţiunĭ se află în decursul órelor oficióse la autoritatea economică spre esaminare din partea fiă-căruia.

Braşov 26 Octomvre 1895.

812,1—1 **Magistratul orăşenesc.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		**Budapesta**		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12		Szolnok . .		3 27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P.-Ladány . .		1.19		3.46	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3 03	2.50		Mező Telegd .		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév . . .		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8 34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8.40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9 06		11.32	9.08	6.27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10.40	7.27		Ghiriş . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11.54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vinţul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu . . .			12.24	7 30		2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6.54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighişóra . .		Numa vinerea comunică	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Haşfaleu . .			9.12	5 32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoştonfalva .			7.02	3 53		9.22
6.41			9.03	1.15		Apaţa . . .			6.36	3.37		8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16		8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Braşov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	Tren de person.	Tren mixt									Tren de persón.	
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiş . . .		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31		**Predeal** .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8.30		9.30	sos.	Bucuresci . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10.—
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. . .	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriş	5.10	10 30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	1 31	4.49	10.30
4 36	în tótă Marţa şi Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Marţa şi Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov — Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Braşov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zĕrneştĭ	6.06	12.05	

Mureş-Ludoş Bistriţa

4.—	Numai Lunia comunică. 9.10	4.20	N. Marţa comunică	Mureş-Ludoş		6.46	7.21	Numai Vinere circulă
5 03	10.28	5.35		Zau		5.49	6.24	
6 48	12 41			Ţagu-Budatelicŭ . . .		Circulă numai Marţa	4.50	9.40
7 38	1.54			St. Mihaiu de câmpie .			3.44	8.46
8 33	3.02			Lecinţa			2.48	7.43
9 07	3 41			Ş.-Măghiăruş			2.01	6.52
9.59	4 55			Bistriţa			1.16	5.55

Arad — Timişóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ		10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga		9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra		8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin		5.—		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl.	6.36	8.46

Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Haşfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.